

šilja na Hrvatski dom v Zagreb. Da pa društvo vé, v kolikih iztiskov ima „Almanak“ tiskati dati, se sprejema naročnina le do konca tega meseca. — Želeti je, da „Almanak“ cenjenega društva „kao cvietak mladjih srdaca Hrvatskih“ najde mnogo naročnikov tudi med slovenskim svetom; zato sprejema tudi vredništvo „Novic“ rado naročnino.

Mnogovrstne novice.

* *Velikost mesta Londona.* London obsega danes 700 Angleških štirjaških milj; šteje čez 4 milijone prebivalcev, med katerimi je 100.000 tujcev iz vseh kotov svetá. London ima med svojimi prebivalci več katoličanov kakor Rim, več judov kakor Palestina in več Škotov kakor Edinburg. Vsacih 5 minut se rodi en človek, vsacih 8 minut pa eden umrje. V ulicah tega mesta, katere skupaj so 7000 Angleških milj dolge, se vsak dan poprek primeri po 7 nesreč. Vsak dan se pomnoži število prebivalcev za 123 oseb, vsako leto pa za 45.000. Policijsko kazalo izkazuje poprek vsako leto 117.000 glasovitih hudodelcev; v mestu biva do 23.000 razglašanih vlačúg, pijancev pa vsako leto pride pred sodnijo 38.000. — V tem mestu živijo danes najbolj zagrizeni sovražniki Rusije, pa precartani prijatelji Magjarov.

* *V severni Kini lakota* še zmirom mori ljudi tako, da jih vsak dan na tisoče umrje glada. Možje prodajajo na sejmih svoje žene, stariši otroke, katerim nimajo nič jesti dati. Mlada dekleta se po 15 frankov (6 gold.) prodajajo Mohamedancem. Kakor pri nas živino gonijo na sejme, tako se že več mesecev godí zdaj v Kini z ženskami in otroci. — Da taka poročila niso laž, kaže to, da so vzeta iz pisem ondi bivajočih katoliških misijonarjev, kakor „poslano“ priča v 107. listu „Vaterlanda“.

* *Velika fabrika za 5 gold. prodana.* V Taboru na Českem je prišla sládnica (fabrika, ki dela slad, Malz), na kant, ki je bila 15. dne t. m. po javni dražbi prodana. S stroški 150.000 gold. je bila leta 1872. narejena in leta 1877. z dotičnimi zemljišči na 110.700 gold. sodniško cenjena, pri 3. dražbi gori imenovani dan pa za pet goldinarjev prodana. Kupila jo je Taborška hranilnica, ki se je edina za kupca oglasila. Še isti dan se jej je od druge strani za njo ponudilo 36.000 gold. (Misliti se sme, da je fabrika bila zeló zadolžena pri hranilnici).

Politične stvari.

Ali bode iz te moke kaj kruha?

Pogajanje z Ogersko ni imelo do sedaj še nobenega vspeha; vse je še tam, kjer je bilo, da! razpoka med Avstrijo in Ogersko se je celó še bolj razširila. Brezvspešna obravnava se je vršila dozdej posebno o dveh zadevah: o donesku svote Avstrije in Ogerske k skupnim državnim stroškom in pa o 80 milijonih državnega dolgá.

O prvem gre za to, da bi se na novo za 10 let pogodili zarad doneska k skupnim državnim stroškom, ki so znašali dozdej za Avstrijo 70, za Ogersko pa 30 odstotkov. Ta razmera očividno obtežuje našo polovico (Avstrijo) že preveč, a vendar se zdaj Magjari branijo, še celih 30% za prihodnje vzeti na svoje rame. Res čudni svetniki so Magjari! Oni hočejo biti in „de facto“ so res tudi komandanti Avstrijske politike, plačevali pa naj bi mi Avstrijanci.

Pri tem pride — kakor „Obzor“ dobro omenja — človeku na misel ona ljudska pravljica o mlinarji in

njegovem kumu. Mlinar je namreč videl iti svojega kuma (botra) z žakljem proti mlinu. Brž si je mislil: „dobro, da pride kum, temu bom vzel dvojno mlevščino.“ Kum pa je zopet modroval tako-le: „dobro, da imam za kuma mlinarja; ta mi bo smel žito brez mlevščine.“

Prav taka kuma sta si zdaj Avstrijec in Oger. Avstrijec misli: „jaz bom plačeval še dalje po 70 odstotkov za skupne državne potrebe, če Oger prevzame 30 odstotkov od 80 milijonov skupnega državnega dolgá.“ Ogerski kum pa misli ravno nasprotno: „jaz sem pripravljen k skupnim državnim potrebščinam plačevati po 30 odstotkov še dalje, če me Avstrija odveže doneska k plačilu 80 milijonskega bankinega dolgá.“

Po takem ni torej čuda, da se ne pride do nobenega sporazumka.

Mi bi lagali, ako bi rekli, da smo prijatelji Ogrov, tedaj se ne poganjamo za-nje, a pripoznati moramo, da imajo prav iz svojega stališča. Kakor žid Shylok v „Trgovcu Benečanskem“ imajo Ogri svoje „pismo“ v rokah, po katerem se ne morejo smatrati za sodolžnike onih 80 milijonov, ki jih je Avstrija dolžna Dunajski banki.

Leta 1867. so namreč odločno izrekli, da ne vzamejo nič Avstrijskih dolgov ná-se, češ, da ti dolgovi niso bili narejeni na ustavnem potu. Ta njih izjava je bila sprejeta v državne temeljne postavbe in zato se morejo Ogri naslanjati ná njo ter upirati se temu, da je Ogerska tudi vzajemni porok za dolg narodni banki ali za druge državne dolgove Avstrijske. Tù ne veljá, če se fabrikanti prve pogodbe: Beust, Herbst, Giskra, Brestl in drugi iz tako imenovanega „purgarskega ministerstva“ sklicujejo na to, da je dolg bil narejen v obojnem skupnem gospodarstvu, da toraj morajo biti porok zá-nj tudi Ogri. Ogerska je nasproti vsemu temu odločno rekla, da teh dolgov ne pripozná za svoje, ker jih državni zbor Ogerski ni nikoli odobril.

Zdaj je prepozno drugače sukati, kar se je grešilo takrat, ko se je na vrat na nos stvaril dualizem, ki je Avstrijo razcepil na dvoje. Kakor so razprave med Avstrijsko in Ogersko deputacijo kazale, se Ogerska trdovratno drži svojega „scheina“, in Ogerski zbor tudi ne bo druge pesmi pel, kakor jo je pela Ogerska deputacija.

Če bi pa tudi Ogri popustili nekoliko svojo trdovratnost, vendar s tem vse to vprašanje nikakor ni še rešeno, kajti Dunajski banki gre najbolj za to, ali je dolžnik zmožen plačati svoj dolg. Upnik je Dunajska „Nationalbank“, dolžnica pa bi deloma bila Avstrija, deloma pa Ogerska. Pri sedanjem stanju Ogerskih financ ni nikakoršnega izgleda, če tudi bi Ogerska vlada podpisala dolžno pismo, da bi dolg plačala. Banki mora biti ležeče na tem, da je dolžnik sploh zmožen plačati. Ona ima še zdaj v rokah dolžno pismo nekdanje vlade Avstrijske; to pismo jej je skupno poroštvo Avstrije in Ogerske. Če se pa dolg 80 milijonov razdelí tako, da vsaka je porok le za svoj del, potem ne stoji več ena za drugo, ampak vsaka le za-se. Avstrija je porok le za svoj del in če bi prišla na kant, bi banka zgubila; isto tako bi se jej godilo, ako bi Ogerska prišla v konkurs, predno bi plačala svoj del dolgá.

To ravno, da ima Dunajska banka zadnjo in odločno besedo o tej zadevi, bode odločilo osodo 80 milijonskega dolgá. Ona bo, če se razdere sedanje razmerje med njo in državo, zahtevala skupno poroštvo obeh dolžnikov ali pa kako drugačno varnost. Sme pa li prevzeti Avstrija tako ali enako poroštvo zá-se in za Ogre? Nikakor ne! Sedaj so Ogerske finance tako na slabem, da bi prej ali slej morala banki plačati tudi za Ogre; zato bi bila morala vlada na Dunaji in v Bu-